

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حکمی نظم

www.ketab.ir

تألیف: سید قادر لاجپوری

سرشناسه	: لاهوتی، سیدقادر، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: متون حکمی نظم/ تالیف سیدقادر لاهوتی ؛ ویراستار سیدهدایت‌الله تقوی‌نژاد .
مشخصات نشر	: تبریز: انتشارات آلتین، ۱۳۹۷ .
مشخصات ظاهری	: ۴۶۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۳۷-۹ ریا ۴۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه‌نامه .
یادداشت	: کتابنامه .
موضوع	: عرفان در ادبیات
موضوع	: Mysticism in literature
موضوع	: شعر عرفانی
موضوع	: Sufi poetry
موضوع	: عرفان -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	: th century ۲۰ Mysticism -- Early works to
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۷PIR۲۴۴۲/ع۴ ۳۲
رده بندی در پی	: ۸۳۸/۰۸۸
شماره کتابخانه ملی	: ۵۲۰۹۷۷۴

نام کتاب: متون حکمی نظم

تألیف: سید قادر لاهوتی

ناشر: انتشارات آلتین

ایجوگرافی: افرنگ

ویراستار: سید هدایت‌الله تقوی‌نژاد

قطع ، تعداد صفحات: ۴۶۲ ، وزنی

تیراژ ، نوبت چاپ: ۱۰۰۰ جا ، ابعاد

چاپ و صحافی: امین / سال ۱۳۹۷

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹ - ۳۷ - ۸۹۰۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸

Www.Altin-E.ir

Email:yosefr40@yahoo.com

پخش مستقیم: تبریز خیابان امام(ره) بازار بزرگ تربیت طبقه پایین پلاک ۳۱ انتشارات آلتین

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۲۷۴۹۹ ، ۰۴۱۳۵۵۳۱۹۶۷ ، ۰۹۱۴۱۰۲۵۲۸۸

بر موجب مصوب ۱۳۳۸/۱۰/۱۱ هیأت از مؤلفان گنجینه حقوق این اثر برای مؤلف و انتشارات آلتین محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۳	فصل ۱ حدیقه سنایی.....
۱۶	آثار سنایی.....
۱۹	تحول در قصیده.....
۲۰	تحول در غزل.....
۲۳	تحول در مثنوی.....
۲۷	زبان سنایی در حقیقه الحقیقه.....
۳۳	در توحید بارء تعالی.....
۳۵	کوران و احوال یل.....
۳۶	فصل اندر درجات.....
۳۸	داستان باستان.....
۳۹	تمثیل.....
۳۹	حکایت مرغ با گبر.....
۴۰	تمثیل در بیدار.....
۴۰	حکایت.....
۴۱	فی التوکل.....
۴۱	فی توکل المعجوز.....
۴۲	اندو ایثار.....
۴۳	من آمن بطاعته فقد خسر انا مبینا.....
۴۳	قصه امیر المؤمنین علیه السلام.....
۴۴	در مناجات گوید.....
۴۵	ذکر هدایت قرآن.....
۴۵	در فقرت و جهالت گوید.....
۴۷	اندر نعت پیغامبر ما علیه السلام.....
۴۸	در صفت معراج.....
۴۹	ستایش امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام.....
۵۱	زن صالح بهتر از هزار مرد ناصالح.....
۵۱	فی الاجتهاد و طلب التقوی.....
۵۲	التمثیل فی اصحاب الغفلة والجهال.....
۵۲	التمثیل فی نظر السوء واحوال الدنيا.....
۵۳	ارّ العقل سلطان الخلق.....
۵۴	فی فضیله العلم.....

۵۶	 التمثيل في المحبة والشكر
۵۶	 حكاية في العجز و السكوت
۵۷	 في ذكر العشق

فصل ۲ - عطار

۷۱	 منطق الطير
۷۴	 تمثيل چیست؟
۷۵	 استعاره‌ی تمثیلی:
۷۶	 تمثال‌های منطق الطیر
۷۶	 حکایه و التمثیل
۷۷	 ارش تمثيل انظر هنرى
۷۷	 تمثيل (ANALU) از غير ادبيات
۷۸	 سمبل‌ها در منطق الطير
۷۹	 بخشی از اشعار منطق الصیر
۹۵	 توضیح ابیات منطق طیر

فصل ۳ - مولانا جلال الدین رومی

۱۲۳	 آثار دیگر مولانا
۱۲۴	 شیوه‌ی بیان مولانا
۱۲۵	 مهم ترین شروح مثنوی

فصل ۴ - دیباجه

۱۴۶	 حکایت عاشق شدن پادشاهی بر کنیزکی و خریدن پادشاه کنیزک را
۱۴۶	 خلاصه‌ی داستان
۱۷۶	 خلوت طلبیدن آن ولی از پادشاه با کنیزک، جهت دریافتن رنج کنیزک
۱۸۳	 دریافتن آن ولی رنج را و عرض کردن رنج او را پیش پادشاه
۱۹۱	 بیان آنکه کشتن و زهر دادن مرد زرگر به اشارت الهی بوده به هوای نفس و تأمل فاسد

فصل ۵ - دفتر دوم

۲۰۴	 وحی آمدن موسی را علیه السلام در عذر آن شبان
۲۱۴	 بر رسیدن موسی علیه السلام از حق تعالی سر غلبه‌ی ظالمان
۲۲۹	 دفتر چهارم الف
۲۳۸	 حکایت ان واعظ که هر آغاز تذکیر دعای ظالمان و سخت دلان و بی اعتقادان کردی:
۲۳۸	 خلاصه
۲۴۵	 دفتر چهارم
۲۶۵	 تحریض سلیمان علیه السلام مر رسولان را بر تعجیل به هجرت بلقیس بهر ایمان
۲۶۶	 سبب هجرت ابی اهدم آدم قدس الله سره و تبارک ملک خداستان

۲۶۶	خلاصه‌ی داستان:
۲۷۴	حکایت آن راهب که روز با چراغ می‌گشت در میان بازار از سر حالتی که او را بود.
۲۷۴	خلاصه‌ی حکایت:
۲۷۷	دعوت کردن مسلمان، مغ را
۲۸۲	مثلی شیطان بر در رحمان
۳۱۲	دفتر ششم
۳۱۲	حکایت شب دزدان که سلطان محمود، شب در میان ایشان افتاد که:
۳۳۷	فصل ۶- محمود شبستری
۳۳۹	انواع تجلی و صفات حق و ارتباط آنها با رخ و زلف:
۳۴۳	حالات سه گانه‌ی ارباب طریقت
۳۵۵	«اشارت به روح و خط»
۳۵۹	«اشارت به خال»
۳۶۷	مستی می‌محبت، عشق سر مودعات
۳۷۰	اختلاف ادواق اهل ذوق و بیان
۳۷۸	اشارت به بیت
۳۸۲	«اشارت به زنار»
۳۸۴	کرامت و غرض مشایخ رسمیه از آن
۳۸۶	تناسخ و شعب آن
۳۸۷	احوال مشایخ متصنعه
۳۹۴	«اشارت به ترسایی»
۳۹۶	تمثیل در کیفیت ارتقای نفس انسانی به مراتب علیّه
۳۹۷	«تمثیل»
۴۰۸	مهم‌ترین شروح بر حافظ:
۴۱۰	وجوه امتیاز و عظمت حافظ
۴۱۲	اسطور و سازی حافظ
۴۱۴	رند و رندی حافظ:
۴۱۵	فضل و فرهنگ و مقام علمی حافظ
۴۱۶	عرفان و اخلاق حافظ:
۴۱۷	حافظ اندیشه‌مندست و در شعرش فلسفه می‌ورزد:
۴۱۸	حافظ مصلح اجتماعی:
۴۱۹	سخنوری و صنعتگری حافظ
۴۲۱	انقلاب حافظ در غزل
۴۲۳	حافظ و موسیقی
۴۲۳	تاویل‌پذیری شعر حافظ
۴۲۴	طنز و طربناکی حافظ

۴۲۵	حافظ هم مضمون گراست و هم معنی گرا
۴۲۷	تأثیر پیشینیان بر حافظ
۴۲۹	فصل ۷- غزل ۱۴۰
۴۳۴	فصل ۸- غزل ۱۴۲
۴۳۸	فصل ۹- غزل ۱۵۲ شاخ نبات
۴۴۱	فصل ۱۰- غزل ۱۷۵ هروی
۴۴۶	فصل ۱- غزل ۱۷۸ هروی و غزل ۱۷۹ هروی
۴۵۹	فصل ۱- غزل های ۱۸۳ و ۱۸۴ شاخ نبات

ثنا و ستایش آفریدگار بزرگ را که با قلم صنعش انسان را به زیباترین شکل موجود به عرصه‌ی حیات ره نمود و با کلک خیال انگیزش جهان هستی را به بهترین وجه ترسیم نمود و آن را برای انسان جولانگاه اندیشه قرار داد و از همان بدو خلقت این اشرف مخلوقات را متوجه ساخت که با عقل و ادراک نمی‌توان پی به سرّ جهان هستی برد و لذا پنجره‌ی دل را به روی او گشود و به او فهماند از طریق عشق و محبت رد سایه‌ی مجاهدت و سیر و سلوک می‌توان گره چیزهایی را که به حکمت نمی‌توان گشود از طریق صیقل دل باز کرد و با زدودن زنگار گناه از آن به کشف حقایق نایل شد. اِذا برای حصول به این مطلوب راهی را در پیش نهاد که همگانی و دست‌یافتنی است. همی راه سبج به شناخت نفس و منتهی به عرفان شد و بزرگانی با شرایع مختلف و مشارب گوناگون در سر آمدند به مدارج و کمالاتی دست یافتند و اصطلاحاتی وضع کردند و کتاب‌ها پرداختند و سامانی را برای انسان برای پیمودن کاروان بشری قرار دادند و امن‌ترین و شاید گفت تنها راه وصول به حدرت حق و صعود به قلّه‌ی منیع توحید است که در پرتو آن انسان به آرامش که آرزوی نهایی بشر در طی قرون و اعصار بوده است دست می‌یابد و به خصوص در این دوره‌ی معراج فولاد و ایمان زندگی ماشینی که انسان‌ها از قید اسارت همنوعان خلاص شدند و به قید خود و خواسته‌ی نفسانی گرفتار آمدند بیش از پیش نیازمند به این شیوه هستند. و از آن جایی که بخش اعظمی از دبیران ما مشحون به افکار و اندیشه‌ی رهروان این راه یعنی عرفان است و علاوه براین که یکی از ابعاد اصلی شناخت حق و حقیقت است به عنوان رشته‌ی دانشگاهی از کارشناسی تا دکتری بسط و بر سبک ما سیطره یافته و از آن جهت که آثار متعددی در نظم و نثر به ظهور رسیده است که این حقیر با همه ضاعت مزجاتی که در این زمینه داشته گزیده‌ای از متون نثر حکمی و عرفانی در دو جلد قدس به دست مطالعه‌ی عموم و به صورت اختصاصی جهت تدریس در دوره‌ی دکتری رشته زبان و ادبیات فارسی تدوین و قول داده ام که اگر بخت مرافقت کند گزیده‌ای از متون نظم تهیه و در اختیار طالبان و دانشجویان عزیز قرار دهد. الحمدلله و المنة این آرزو محقق شد و به صورت کتاب حاضر به منتهی ظهور رسید؛ اما در تدوین این اثر باید نکاتی را متذکر شوم و یورش بخواهم:

۱ از آنجایی که تعداد صفحات کتاب از نظر مطبعی محدود و معدود است مجبور به گزینش‌ای از آثار معدود و آن هم به صورت محدود شدم.

۲ در راستای بند یک به سلیقه‌ی شخصی از میان انبوه انباشته‌های متون گهربار ادب و عرفان از پنج اثر مشهور به صفحاتی بهره بردم و لذا بر اثر تقدّم و توالی سرایش این کار صورت گرفت یعنی از حدیقه‌ی سنایی متوقّا (۵۳۵ ه.ق.)، منطق الطّیر عطار (۶۱۸ یا ۶۱۷)، مثنوی مولوی (۶۷۲)، گلشن راز شیخ محمود شبستری (۷۲۰) و چند غزل از حافظ (۷۱۹).

امیدوارم با چشم رضا و عنایت بدان نگاه شود و در عین حال ارشادات و انتقادات خود را از بنده دریغ ندارند.

دکتر سید قادر لاهوتی

www.ketab.ir